

ingen Omstændigheder af Menighedernes Medlemmer kunne forlanges afbenyttede til deslige gudelige Sammenkomster uden vedkommende Sognepræsts Samtykke", og der søies dernæst til, at man maa overlade til Biskoppen at tage de Forholdsregler, han anseer for hensigtsmæssige og nødvendige i den omhandlede Henseende, hvad enten han maatte finde Anledning til i det enkelte Tilfælde at forbyde en saadan Benyttelse af Kirkerne udenfor den almindelige Gudstjeneste, eller til at foreskrive Sognepræsten nærmere almindelige Regler og Betingelser, under hvilke saadan Benyttelse kunde tilstedes. Ministeriet er altsaa gaaet ud fra, at Præsten har ubetinget Ret til at nægte Brugen af Kirken til saadanne Sammenkomster, men at derimod et Samtykke af Præsten end ikke er tilstrækkeligt, uden at det er stadfæstet idetmindste af Biskoppen, og den Anstuelse, som her er udtalt i Ministeriets Skrivelse, er igjen senere kommen frem ved forskjellige Leiligheder, saaledes i 1862 med Hensyn til Bornholm. Her indtraadte det bekjendte Tilfælde, at en ung Capellan søgte at vække et større christeligt Liv omkring i Menighederne, end der hidtil havde været. Menighederne flokkes omkring ham og ønskede at høre ham i Kirkerne, da de private Boliger ikke viste sig tilstrækkelige, og paa mange Steder vare Præsterne villige til at aabne Kirkerne for denne Mand, som jo havde Kirkens Ordination, men da Menighederne androge paa, at Kirkerne saaledes maatte blive aabnede for ham, naar vedkommende Præst tillod det, kom der en Skrivelse fra Ministeriet af 26de April 1862, hvori det udtalte, at „Ministeriet ikke anseer Præsterne for bemyndigede til at tillade Sognekirkens Afbenyttelse til gudelige Forsamlinger udenfor den sædvanlige Gudstjeneste, samt at det finder Betænelighed ved at udvirke en saadan almindelig Bemyndigelse for Sognepræsterne paa Bornholm med Hensyn til de Forsamlinger, Andrageren ønsker at afholde i Kirkerne, som den, han subsidiairt har anholdt om". Dette er altsaa en ny Afgjø-

relse i et Tilfælde, hvor saavel Menighed som Præst vare enige derom, og hvor det var en ordineret Præst i Folkekirken, af hvem den gudelige Forsamling skulde ledes. En saadan Nægtelse kunde naturligtvis fremkalde betænkelige Følger, og det viste sig snart derved, at der udtraadte af Folkekirken omtrent 1500 Mennesker, og det paa en D med ikke mere end 30,000 Indbyggere. Det sees saaledes, at naar man her mangen en Gang har paaستاet, at man maatte stramme Baandene, for at Folkekirken ikke skulde opløses, saa have Forsøgene derpaa netop ført til det, man troede at forebygge. Endelig er der iaar forekommet et nyt Tilfælde. Ja, det kan være meget muligt, at der i Aarenes Løb er forefaldet endnu mange flere, end jeg har hørt nævne; men desværre komme de kirkelige Resolutioner saa seent til offentlig Kundskab, at det ikke er muligt at forfølge saadanne Tilfælde nærmere, medmindre man ad privat Vej faaer at vide, hvorledes Forholdene stille sig omkring i Landet i saa Henseende. Saavidt jeg veed, er den sidste Samling af „Rescripter og Resolutioner, Geistligheden i Danmark vedkommende" fra 1856, og altsaa ere vi for de sidste 11 Aars Vedkommende henviste til private Kilder, hvad jeg anseer for meget beklageligt. Det nævnte Tilfælde er foregaaet i de allerførste Aar paa Møen (altsaa paa en tredie D, hvad der vidner om, at det selsomme Dasse rører sig paa flere Punkter her i Landet). Det var en Menighed, som ønskede at faae en Mindetavle for en ung Mand fra Sognet, som var falden i sidste Krig, opængt i Sognets Kirke med en passende Høitidelighed, et Slags Mindefest som over en anden Afsdød. Dette vægrede Sognepræsten sig ved, og Menigheden klagede da og bad Ministeren om at tilholde ham enten selv at holde en Tale eller i alt Fald bemyndige en anden Præst til at holde den i Kirken. Den sidste Skrivelse fra Ministeriet om denne Sag er af 14de Februar 1868, og deri erklærede det, at det ikke alene „ikke finder at kunne paalægge den vedkommende Sog-